

Oglas, pripoznati iđ.
izlazi i ratunaju se na temelju
običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrogbu, oglase itd.
saju se naputnicom ili polož
nicom pošt Stjedionice u Beču
na administraciju liste u Puli.

Kod narube valja točno oz
načiti ime, prezime i najbližu
postu predbrogbu.

Tko list na vrijeđenje ne primi,
teka li je javni odpravnici u
otvorenom pismu, za koji se
neplaća poštarnina, ako se izvana
napiše "Reklamacija".

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a ne logom sve poljvarbi". Naučna poslovica.

Izlaz svakog utorka i petka
o pođe.

Netiskani dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani netiskaju, a ne
frankirani neprimaju.

Predplata sa poštarskim stojem:
12 K. u obz. } na godinu
6 K. za seljake } ili K. 6—, odr. 3— na
pol godine.

Izvan carevine više poštarnina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u

Puli, taličan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Giulia br. 5 te prima stranke
osim nedjelje i svetka svaki dan
od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stipe Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
"Družec sv. Cirila i Metoda"
za Istru

Katolički sastanak u Zagrebu.

II.

Istoga dana na večer držao je učeno predavanje o pučkoj školi g. dr. Turić. On nije isao za efektom, ali je njegov govor pun dubokih misli, samo steta da se, radi prostranosti dvorane, nije svaka riječ jasno razabirala. Govor će međutim biti tiskan, pak mi upozorujemo na nj i naše velevredno učiteljstvo i ostale kompetentne fakture.

Pošle dr. Turić predavao je g. dr. Krešimir Kvaternik o karitativnih društvih. Njegovo ponovo sastavljeno predavanje, a k tomu izraženo sa graciom, bilo je slušano od svih mnogobrojnih slušatelja sa velikom ponjom, i na mnogih mjestih bio je nadaren oduševljenjem povladjivanjem. Glavna misao njegova govora bila je ova: čovjek nije samo materija, nego je sastavljen od duše i tela, pak prema tomu valja udesiti i milostinju, koju se potrebним daje, a k tomu nikad ne smije se davati milostinju sebe radi, nego Boga radi.

Tim je svršila i druga svečana sjednica.

Dne 5. septembra u jutro bila je treća svečana sjednica, u kojoj je na kratko progovorio preuzv. gosp. knezbiskup ljubljanski Jeglić, komu se

Podlistak.

Pismena pogrieška.

Po Arbusovu prevodu Šofka.

(Konac.)

Vedro bje nebo naše ljubavi i mirno gledali smo u našu budućnost. Stric nije se protivio našoj ljubavi, već bi kazao samo, da će mi tek onda dati Vjeru, čim budem u službi proučaknut, da bude time i za njezinu materijalnu budućnost pre-skrbljeno. Za dva mjeseca imala mi se izpuniti i ova želja. Nepreostala mi dake drugo, no da pišem svojoj majci (otca nisam više imao) da pa ju zamolim za njezin blagoslov. Još se i danas sjećam onog dana. Bijaše to na 27. siječnja. — Već počeli pisati, kad mi netko pokuća na vrata, te unidje unutra sobarica Vjeri, uručiv mi maleno pisanice što bje na me naslovljeno. Raztrgnem omot, pak čitam: „U 10 sati; crni dub, Vjera“. Premda mi se pričinilo sve to vrlo fantastično, ipak htjedoh izpuniti Vjeri i tu želju. — Pošto se već bližao deseti sat, ogrnem

je svaka rječ kidala od srca, s takvim
je uvjerenjem govorio. Jezgra je nje
gova govora bila ova: Budimo krš
ćeni u svemu, u mišljenju, u govoru,
u djelu, a uvek i u javnu djelo
vanju. Polovičnost nije ništa. Samo tako moguće je suzbiti valove revo
lucije, koja jure puna tri veka na
valjuje na katoličku narodu.

Učeno predavanje držao je prvi dr. Juraj Vrban i ē o socijalnom
pitaju, koji je govorio kompetencijom
podpuna stručnjaka. Svatko, koga
zanimi ovo goruće pitanje našega
vremena, nači će govoriti g. Vr
ban i ē a jasno iztaknuta kršćanska
načela glede ovoga pitanja, a takodje
izloženo stanje socijalnoga pokreta u Hrvatskoj.

Za njim je ustao g. dr. Š. Breš
čen i ē, da drži svoje predavanje o
odnošaju države spram crkve. Možda
nećemo pogriješiti ako iztaknemo, da
ja s muog rafagi ovo bila kulmi
nautna točka svega sastanka. Zani
mivost samoga predmeta, učenost
predavatelja, simpatije, što no ih
uživa, kod svih dobroih Hrvata, krasan
govornički dar, kristalna jasnoća u
izražavanju misli — sve je to do
prinjelo, da je elektrizirao i slušatelje
u dvorani i gospodje na galeriji.
Njemu su napose čestitali svi pri
sutni biskupi.

Napokon je još u toj sjednici go
vorio dr. I. Ružić o katoličkoj
šampi. Govorio je o moći šampe,
i istaknuo kako su se na žalost
bolje znali poslužiti tim silnim sred
stvom sinovi tmine, nego sinovi
svjetlosti. Zla štampa raztrovala je
sav život i politički, i ekonomički, i
socijalni, i znanstveni, i beletistički.
Živo je naglasivao kako su katolici
dužni, da se na dobrobit naroda

kabanici, pa počrnil tamo. Stari, stoga
dilje stablo izvan grada, gdje se zimi
gospoda na ledu drsal, zvalo se crni dub.
Dodatak tamo — al ne nadanj Vjere. Sjed
nen na klupu, pa počeli misliti, o svojoj
budućoj sreći. Moja duša bje silno uzne
šena, te mi cratala najkrasnije, bajne slike.
Vidjeh se u krasnju, svjetlu stanu, čuši na
stolu žuborili samovar, a ja sjedim na
velikom, turškom divanu pa čekam. Njeko
blago i sladko čuštvu punilo mi pri tom
dušu. U to dodje Vjera, moja mila Vjera,
sjedne do mene, pa ogliv me šapće milo:
„Darogoj moj, jeli by Ty znal, kak ja
šestaliva, kak ja ljublju Tebe!“ (Da Ti je
znuti dragane, kako sam ja sretna, kako
Te ljubim!) Ah, kako je lijepo živjeti
sretnim!

Najednom bje prekinut moj san, jer
je sat na tornju javio 12 sati u noći.
Uvjeren, da je Vjera zapričena i da neće
više doći odoh kući. Kad bje već u bli
zini iste, opazil, da su svih prozori rasvjet
ljeni, pa vidjeh i množinu ljudi, gdje trče
amo — tamo. Slutili zlo. Skočim naglo
napred — odbacim u svojoj sobi kaba
nicu i onda nahupim u stričev kabinet.
Imadoh tuj što da vidim. Na stričevu di

posluže tim izumom katolika Gut
enberga, da odbijaju udarce
opake, liberalne štampe.

U večer istoga dana bila je zadnja
svečana sjednica, u kojoj su govorila
tri Dalmatinca: dr. Čuk a o liepoj
knjizi, dr. Jelić o crkvenoj umjet
nosti i dr. K. Pojnović o likatu
(t. j. svjetovnjacih) u životu katoličke
crkve. Dr. Čuk a je stari znanc u
hrvatskoj književnosti, i on je govorio
podpunim poznavanjem predmeta.
Liepa knjiga mora, da ima neku
svrhu, a ta svrha mora da bude na
korist onoga naroda, među kojim
se ona razvija. Liepa knjiga mora
da bude moralna, a jer neima mora
savršenijega od kršćanskoga
moralu, mora da bude kršćanska.
Primajući pako zakone kršćanskoga
moralu, mora primiti i ravnati se i
prema dogmatičkim istinama vjere
kršćanske, iz kojih dogmatičkih istina
izviru moralni zakoni. — I ovomu
lieponu govoru smatralo je, što se
nije svaku dobro čulo, jer g. pred
avatelj ne razpolaze na žalost jakim
organom, kao što niti osobitom govor
ničkim darom. Za njegov su se go
vor mnogi zanimali u odborskoj sjed
nici, a i kad izidje tiskom bez dvojbe
u dvorani i gospodje na galeriji.
Njemu su napose čestitali svi pri
sutni biskupi.

(Dalje slijedi.)

Nova povlastica Slavenom u Pazinu.

Naveselili smo se u sredu u jutro kad
smo pročitali u tršćanskom „Abreicu“ u
gornji naslov podujao vijesti. Naše veselje
bijaše kratkotrajno, ono se dapaće obra
tilo u ogorčenje kad pročitamo spome
nu vijest pod navedenim naslovom.

vijetu ležala Vjera u poslednjem tržanju.
Zdvojno zavapili nješto i srušili se u ne
svijet. Dva sam mjeseca iz tog ležao
od strasne groznice, te moram se zahva
liti jedino svojoj krepkoj naravi i osobitoj
pužnji dobrog strica, što sam u životu
došao. Kad sam se bio nješto oporavio,
htjedoh k majci na selo, pa odoh k stricu,
da mu svoju nakana javim. — Činilo mi
se, da je bio stric spremjan na to, jer čim
trudioj zamoli me da sjednem, te pre
bjeluo mi jedno pismo reče: „Gospodu se
htjelo, da namu na neshvatljiv način po
zove k sebi našu dobru — Vjeru. Po iz
javu liečnika otrovalo se nesretno diele!
Moguće, da će nam ovo pismo tu zago
netku riešili, pa te molim da čitaš glasno.“
Otvorim te čitatim glasno: „Sergej Ivanović!
U taj par, kad ove riedke čitate budžage
neće biti mene više med živućima. Moju
smrt . . . nu, čemu govoriti o tome?
Vama će to dobro doći. Moguće da čete
se radovati tome, jer moj Vam je život
bio na putu do Vaše „Maše“. U Vašoj
sobi nadanj započeto pismo koje mi je
raskrilo Vašu tajnu i pokazalo mi: Vaš
karakter. — Ja Vam ne predbacivam ništa,
pače hvalim Bogu, da mogu naći svoj
razplinuše.

Evo o čemu se radi. Rečeni list piše,
da bijahu pazinski gradjani u petak ne
ugodno iznenadjeni tim, što su morali či
tati na poštanskih posiljkah, koje im sti
goše poštom u Pazin, mjesto običnog
izključno talijanskog napisa na pečatu,
dvojezični napis: Pisino-Pazin.

Kako da nebudu pazinski krajeli, ita
lijanski i šarenjaci kod tolike nepravde
neugodno iznenadjeni? Mi se čudimo, da
nisu od tolikog iznenadjenja i nad tolikog
udarca svi u sojbu popadali.

Ali čujmo što piše „Abreic“:

Drugi udarac, kako se vidi — viće
žalostno — našemu narodnom posjedu
i gradjanom proganjenoj gradi. Ništa
nepomože izvidi provedeni po nalogu
namjestačstva, i koji dokazase, da dolazi
jedva 10 postojanja hrvats
ki sastavljenih: ništa ne koristi
statistika, koja dokazuje, da je 90 po sto
gradjana talijanskog jezika u Pazinu: ništa
ne hasni što imade puk u Lindaru, Gra
čiću, Piću i Cerovlju (Ceroglano?)
svoje pošte — sve to nije ništa pomoglo,
da zapriče dvojezični pečat na c. k. pošt
u Pazinu.

Ni pazinski krajeli se toga ne plas
jer junački grad podnijeo je kod i kamo
većih udaraca, kao što je hrvatski mun
icipij, hrvatski gimnazij i slavski priprav
nicu, pak je ipak slavna domovina Frana
Costantinija iz svakog udarca la
vodobitnjom izaslala.

Ne boje se pazinski krajeli za svoju
budućnost, nuju vredna postojati ustan
pomoći kojega dvojica, trojica agitatora
krajni njihovo narodno pravo.

Ali oni se plaše toga, što je poštanski
pečat u Pazinu prvi plod poznatih izvida
o tablama i pečatum poštanskih i finan
cijalnih ureda u Istri. Radi toga pozivaju
oni zemaljski odbor, talijanske občine i
talijansko političko društvo, da se da d
čuti proti ovoj neopravданoj

spas u štruti, prije no suni za uviek pri
vezana uz Vas! . . . S Bogom! Sretni
budite! Vjera! — Ja ne shvaćam toga,
rekoh držine ja, ona se morala varati! —
Na te moje riječi skoci strije, pa će lju
titio: „Šta ne shvaćas, jer nećeš, nesre
niće, misliš da ćeš i mene varati kao što
si svoju nesretnu nevjestu!“ Na to mi
dohaci drugo pismo, koje brzo preleđih.
Jest, to je ono pismo, što sam ga započeo
pisati svojoj majci, koje glasi: „Draga,
ljubezna Maša! Počinili pogresku, mjesto
Mama a ma a“ napisali „Maša“ i time
prouzročio ramu smrt svojoj nevjesti, koja
se data provise svladati od prve nesretne
navale njezine vruće krvi. — I eto, to bje
kliknje nesretnoj zagotonki, što nam je sa
krivala tajnu Vjerine — smrti. Sva moja
sreća, sav moj život uništen bje radi jedne
pismene pogreske i Vjerine prenagle na
ravni . . . Sergej I. svršio svoju pri
povijest. U njegovim očima odraživala se
tuga i bolest. — Petar Vasiljević pošav k
njemu stisnu mu ruku. . . Vani je vjetar
duvao udarajući u prozore. U sobi bje
tiho; samo dim cigara kružio je nad nami,
stvarajući male kolobarice koji se odmah

novatariji i proti onim, koje bi uzmogle po nesreću buduće nastati.

Mi neimamo ni volje, ni vremena, da na ove nepobitne dokaze talijanskog smušenjaka o nepravdi, koja je načesa u talijanskom gradu Pazinu potanko odgovaramo, ali svega ipak može zaštiti.

Prije svega pitamo g. dopisnika, kako on — ni istko drugi — može znati, da nedolazi na poštu u Pazinu više od 10 posti pisama hrvatski sastavljenih? To se može znati o dopisnicima ili otvorenim poslijekama — nipošto pako o pismih — ako ne da ih tko otvara. Za nas nedokazuje ništa tvrdnja o 10 posti hrvatskih pisama, jer tim nije dokazano, da je pismo talijansko, ako je naslov talijanski, dočim je često obratno. Mnogi naši trgovci, obrtnici, činovnici, vojnici, itd. pišu i danas na hrvatska pisma talijanski naslov — osobito tamo, gdje znaju, da neima odnosa pošta hrvatskog pečata.

Konačno nam valja opaziti, da c. k. pošt. ured u gradu Pazinu, nije za sam grad Pazin, nego za citavu občinu, koja je ogromnim brojem občina hrvatska. C. k. pošt. ured u Pazinu jest nadalje srednji ured za nekoje manje pošte, koje se nalaze u onoj občini i koje su za čisto hrvatski pak.

Sa hrvatskim napisom na pečatu c. k. pošt. ureda u Pazinu nije dakle dana Hrvatom nikakva povlastica, već je tim jednostavno zadovoljeno pravici i zakonu, što bi se bilo moralo odavna učiniti.

Franina i Jurina.

Fr. Ča biš Jure rekao, te poći oni lovranski gospodinci ječnik jist al... Jur. Nebudi Franino nem, ono su kako jeni mali konti i baroni, pak ćeš da gredu ječnik jist.

Fr. Ma j' moralno neđe Kukumi sreću od veselja skakat.

Jur. Ja, da ni jabuka dugo od debla dala.

K izborom u carevinsko vijeće.

Dne 24. l. m. sastali su se hrvatsko-slovenski zastupnici na istarskom saboru, da se pogovore o raznih stvarih, naročito o predstojecih izborih za carevinsko vijeće. Odlučili su među ostalim, da se hrvatsko-slovenska stranka u Istri ima postaviti u izbornu borbu u svih pet izbornih jedinica u Istri, a da će se kandidate za pojedina izborništva proglašiti poštne sa saslušanju mnjenje birača i izbornika.

U svakom kotaru postoji kotarski izborni odbor, koji svaki je ovlašten, da ustroji mjestne izborne odbore, ili da imenuje u pojedinih mjestih svoje pouzdanike.

Kao središnji izborni odbor smatra se političko društvo „Edinstvo“ u Trstu, komu je na čelu predstojnik društva Matko Mandić. Na njega ili na odbor rečenoga društva neka se obrate oni, koji žele kakvu uputu, razjašnjenje ili što mu drago u izbornih poslovih.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Dne 20. l. m. bijaše ministarsko vijeće pod predsjedništvom ministra-predsjednika Dra. Körbera. Njeg. Veličanstvo primilo je istoga dana ministra za zemaljsku obranu grofa Wolsersechimb-a u podujalu audienciju.

Njemačka pučka stranka izdala je za predstojeće izbore na istomiljenike izborni proglaš, u kojem izlazi, da se ne radi samo o uređenju službenog jezika u pojedinim zemljama monarhije, nego o pitanju, koje imaju odlučni gledi oblasnika monarhije. U proglašu piše se, da li će Austrija ostati vjerna povijestnom razvitku države pod njemačkim vodstvom i gospodarstvom njemačkoga jezika kao državnog jezika, ili da li se kanti federalističkim pokusom doći do podpune političke i gospodarske odvisnosti od Ugarske, do klerikalno-feudalnog gospodarstva i do českog državnog prava, a po tom do razvaline države. Njemačko pucanstvo mora kod predstojecih izbora dokazati, da može takove težje vlastitom silom suzbiti. Zastupnici njemačke pučke stranke izvojevali su u vezu sa drugimi njemačkim strankama opoziv jezikovnih naredaba i razbilj autonomsko-slavenku većinu carevinskog vijeća, te osamili Čeha. Proglas zaključuje se izjavom, da zastupnici njemačke pučke stranke ostaju kod dosadašnjem programu gospodarskog i političkog i vraćaju mandat u ruke svojih izbornika sa podpunim pouzdanjem.

Ministar-predstojnik kanio je predložiti da se mladočeske zastupnike sa obećanjem. Take izvješćuju novine, da je rečeno zastupniku Pacaku, da bi mogli Česi zadobiti još jednog ministra (trgovine) kad bi se odrekli obstrukcije. Zastupnik Pacak prihvatio je ministrovu izjavu izvršujućem programu i dočekao je mandat u ruke svojih izbornika sa podpunim pouzdanjem.

Iz Graca pisu, da je bivši zastupnik Karlon pisao predstojniku njemačke konservativne stranke u Štajerskoj, da ne prima više u buduće kandidature za carevinsko vijeće. On je bio članom carevinskog vijeća od god. 1873.

Kako javljaju iz Brna, stupiti će medju moravskimi Česi ovaj put u izbornu borbu dvije nove stranke, i to česko radikalno radničtvu i radikalno-napredna stranka. Ova zadnja stranka sazvala je za dne 30. l. m. skupštinu, na kojoj će se proglašiti kandidati za carevinsko vijeće.

Poznati kolovodja katoličke pučke stranke u carevinskom vijeću i zemaljski kapelan u Gornjoj Austriji Dr. Ebenhoch, pronašao je opet jednom slobodnim, da se izjavi proti težnjama i politici českog zastupnika. On je naime ovih dana izjavio jednom novinaru, da se je sada politički položaj promjenio. Izbornim proglašom Čeha, da su dosadašnji njihovi saveznici od njih posve odijeljeni, jer se oni neće podnijeti boriti za česko državno pravo, niti će dozvoliti razvalo carevinskog vijeća. Učinak tog ćeće taj umjereni tobož Niemac, da njegovoj stranci neima drugdje mesta, nego gdje stoje ostale njemačke stranke. Po njegovom unesenju ostali će Česi u novom carevinskom vijeću osumljeni. On neizključuje nijedne stranke iz njemačke zajednice. Katolička pučka stranka da ostaje i nadalje na temelju ravno-pravnosti naroda, ali njoj je principij uzdržanja države sa jedinstvenom upravom.

Malo je srećom ozbiljnih slavenskih politika, koji će povjerovati izjavi lisičavog Niemca, koji je za narodnu ravno-pravnost pod njemačkim skrbničtvom.

Opozicionalna novina Dalmacija piše, da će po svoj prilici za predstojecih izbora doći do kompromisa između narodne stranke i tamošnjih Srba. Pošteniji članovi narodne stranke jesu proti tomu nebratskomu savezu na štetu rodjenoga brata.

Izvršujući odbor slovenske narodno-napredne stranke u Kranjskoj povjerio je izborni posao posebnomu središnjemu odboru sastojecušem iz sledećih osoba: Dr. vitez Bleiweis; Dr. Ferjančić, Hribar; Dr. Kušar, Lovrenčić, Plantan, Bohrman i Dr. Tavčar.

Iz južne Afrike. General De Wet

poginuo je junački general De Wet. Hrabi pogodio ga je u srci i odmah razstavio sa životom. „Münchener Allg. Zeitung“ donosi brzojavku iz Londona, kojom se potvrđuje njegova smrt. Sa Kristijanom De Wetom — veli toj list — pada opet u grub jedan od onih junaka, koji su odvažno odpočeli nejednakoj boji za slobodu i domovinu. De Wet pripadao je najboljim porodicama u državi Oranji. Dva su njegova strica kao vrhovni sudci u kapskoj koloniji postali engleski baruni. On sam tako sproveo je mladost u Londonu, posložio ondje izpit za doktora prava i bio pripušten bilježničtvu. U svojoj domovini bio je po više puta članom pučkog sabora, gdje je zauzeo položaj vodje. Kad je buknuo rat, on je bio odmah pod oružjem. De Wet je Englezima zadao težkih gubitaka. Porazišto ih je pretrpio često potučeni general Gattinger, bio je većim dijelom De Wet začetnikom, koji je poslje palog Bloemfonteina nastavio boju. Naosebi je potonjih tjedana njegovo ime vratila bilo spominjano, jer mu je pošlo za rukom, te je sakupio ostatke bura i odveo ih kroz neprijateljske redove u Transvaal. Dok je ondje njemu za ledjima bilo pet generala, da ga ubijati, pojavio se je on od jedare opet u slobodnoj državi i začeo boriti kod Heilbronna 700 Engleza. On je htio da boj nastavi sve do smrti; njegova su tri sinu poginula, njegova je supruga od srčane boljetice izpustila dušu, njegov je posjed pretvoren u prah i pepel, a sad je sam junacić general našao u boju svoju smrt.

Mjestne:

Uprava naše župare ujedno moli ovim putem sve dužnike za razne izvršene radnje, da bi joj čim prije, ako moguće još tekom ovog mjeseca, podmirili svoje račune.

Gospodска komedija. Gradjevni odbor grada Pule tražio je novu vjeresiju za popravak i gradnju cesta spadajućih pod ovu gradsku občinu. Načelnik Rizzi zagovarao je toplu tu tražbinu svoga odjeća u predzadnjoj sjednici gradskoga zastupstva. Nu njegov topli zagovor i sve njegovo nastojanje, da predobjije zastupstvo za tu vjeresiju, nije moglo skloniti većinu zastupstva za taj posao. Kod glasovanja propao je naime predlog gradskog vijeća uzprkos molbama načelnika i odnosnog izvjesitelja, da se vjeresiju dozvoli. Protiv vjeresiju govorili su razni zastupnici, a među njima najodlučnije zastupnici Molitor i Stanich.

Načelnik Rizzi ostao je silno razočaran i potisnut radi nepovjerenja, koju mu je tim većina zastupstva izjavila. On je radi togog povukao i dužne posljedice. Dao je naime ostavku ili polažio čas načelnika.

U zadnjoj sjednici gradskoga zastupstva prihvatio je naime podnačelnik i c. k. bilježnik Glezer, da mu je načelnik pismeno javio, da polaze čas načelnika. Ni molbe prijatelja i druga, ni prošnje političkog istomisljenika ne moguće načelniku skloniti, da odustane od svoje načelnika.

Mozda će molba gradskih zastupnika — reče Glezer — skloniti načelnika da opet prihvati načelnstvo naše občine.

Iza toga prihvćenja poteli su razni zastupnici (Molitor, Fonda, Stanich, itd.) izpričavati še, da oni svojim govorom i protupredloži nisu kanili dati nepouzdanicu načelniku, nego da im je islo samo za stvar, da žele odluku načelnika (čuje se glas: Abbasso i Bodolj), da se nadaju, da će konačno popustiti i da se u tu

syru k njemu pošalje posebnu deputaciju koja će ga zaprositi, da se prihvati opet načelnike čas. U tu deputaciju bijahu izabrani gradski zastupnici Glezer, Marić, Kofitsch, Rossanda i Benussi. Deputacija je jurve bila kod načelnika, nu dok ovo piše neznamo s kakvim uspjehom.

U ostalom mi držimo, da je sve to škupa malu gospodska komedija, da su gospoda htjela malo prkositi načelniku, a on priopćen našao se odmah utvrdjenim. Sada je valjalo ublažiti srđu g. načelnika na način, da se ne ponizi čas i ugled gradskog zastupstva.

Težka doduće zadaće ali izvediva uz elastičnost duha i tjele onih, koji igraju prve gume gradskom zastupstvu grada Pule.

Gosp. Rizzi imao se je malo protiviti — onako na oko — a sl. se deputacija ozbiljno raztužila — za šalu — pak si napokon uzajemo padoče u naruč pjevajući onu zahvaljenu: ja sam tvoja, bud i moj! Na to pade zastor a impresario prihvati ljubopitnom občinstvu, da može ići — jer je komedija svršena.

Pokrajinske:

Zupnički izpit. Prosloga čedna polozili su u biskupskoj pisarni u Trstu zupnički izpit slijedeći gg. svećenici one biskupije: Červar i Šime duh. pomoćnik u Roču; Jurinčić Fran duh. pomoćnik u Lovranu, Mandić Ivan župe-upravitelj u Završju i Žink Andrija župe-upravitelj u Pomjanu. Čestitamo!

K predstojecim izborom za carevinsko vijeće. U predzadnjem smo broju prihvili u koje će doneće buduće godine birati pojedine kurije za carevinsko vijeće.

Izbori fiducijsari za V kuriju i za kuriju izvanskih občina obaviti će se prije, valjda mjeseca decembra t. g. Radi toga pozivljivo opet sve naše rođoljube širom Istre i kvarnerskih otoka, da se dadu na vrieme na posao. Netreba čekati prekršteni ink u ono, što će sreća donesti. Nevaljno čekati dok oblasti opredjele doneće izbora fiducijsara, nego treba se odmah pripraviti, da nas taj najvažniji posao javnog života nepripravne nezateče. U svakom iole povećem mjestu neka ustroje rođoljubi mjestne odbore, koji će rukovoditi poslove izbora. Na rad!

Glavna skupština političkih društava „Edinstvo“. Odbor našega političkoga društva zaključio je pozvati svoje članove na godišnju glavnu skupštinu dne 15. oktobra posljice podne, i to u prostorije Narodnoga Doma u Barkovljah.

Prije skupštine biti će javni sastanak. Na skupštinu biti će pozvani svi državni i zemaljski zastupnici Istre i tršćanske okolice. Pohrbe o programu itd. drugi put.

Djake Štipendije. C. k. namještajstvu u Trstu, raspisuje natječaj na jednu štipendiju od 336 kruna za slušatelje visokih škola sa kvarnerskih otoka.

Molbe valja podnesti c. k. namještajstvu u Trstu do 15. oktobra t. g. Potrebanje podatke daje c. k. namještajstvu, i. k. kotarsko poglavarstvo u Malom Selu, c. k. politički povjerenik u Krku i ravnateljstva visokih škola.

Namještajstvom odlukom 8. 9. 1900. br. 2026 - X. raspisan je natječaj na državnu štipendiju ustanovljenu carskom odlukom 23. 7. 1875. za pripadnike kvarnerskih otoka učenih se na državnih čiličavskih gimnazijal.

Molbe obložene krvnicom, svjedočicom o navrnuću kozica, domovnicom, svjedočebom siromaštva, te školskim svjedočbama dva najzadnjih polugodišta, imade se predložiti do 30. tek. mja putem predstavljenog ravnateljstva c. k. namještajstvu u Trstu.

Namještajstvom odlukom 8. 9. 1900. br. 2023 - X. raspisan je natječaj na dvije štipendije od 224 kr. svaka iz zaklade Jurja Dobrile.

Pozvana su na uživanje djece slavenskih roditelja rođena u

župama puljsko-porečke biskupije izvan gradova i trgovista i polazeći koju austrijsku ili ugarsku gimnaziju ili taku realku sa redovitom stolicom za njemački i slavenski (hrvatski ili slovenski) jezik, uz to da prvi bude obvezan predmet za sve, drugi za učenike slavenske narodnosti.

U pominjanju takvih načijecatelja iz srednjih škola, pozvani su na načijecaj dječaci iz pučke škole od III razreda napred.

Uzivanje stipendije traje do svršetka učenja uključujuće sve fakultete kojeg austrijskog sveučilišta.

Gubi pravo na uzivanje tko dobije slab red u napredku zasebice u dvima polugodištima.

Prednost imadu molitelji, koji se kane postaviti svećenikom stališu.

Pravo predloženja pripada puljsko-porečkom biskupu, pravo podijeljenja c. k. namjestničtvu u Trstu.

Molbe obložene dokazima o gornjih svojstvih imadu se predložiti do 15. oktobra 1900. puljsko-porečkom ordinarijatu.

Namjestničkom odlukom 8. 9. 1900 br. 20224 - X. raspisan je načijecaj na stipendiju od kr. 224 iz zaklade Jurja Dobrile.

K uživanju pozvani su djeaci iz ustanoviteljeve roda. Ako takovih neima, može se udjeliti stipendija i inim istarskim dјjakom, a prednost imadu sinovi srodmajnog seljačkih obitelji slavenske narodnosti.

Pravo do uživanja počinje u stupom u I. gimnazijalni razred i traje do svršetka nauaka.

Pravo udjeljenja pripoji c. k. namjestničtvu.

Molbe imadu se predložiti ovomu do 15. 10. 1900 obložene krstnicom, svjedočtom o ejepljenju kozica, svjedočnom siromastvu, školskim svjedočbama svih zadnjih polugodišta, eventualno zakonitim dokazom srođstva sa ustanoviteljem te polaznicom gimnazije.

Talijanski podanik proti svom kralju. Dne 20. 1. mj. bijaše pred okružnim sudom u Rovinju javna razprava proti Nikodemu Bellussi-u vozaru i talijanskomu podaniku iz Mletačke, obuženom, što se je prošloga mjeseca u javnih prostorijah u Puli uvredljivo izrazio o pokojnom kralju Umbertu. Svjedoci potvrđiše obužbu, na što ga je sud odsudio na 5 mjeseca strogog zatvora.

Oglas. Da se razsiri u pokrajini uporaba umjetnih gnojiva, naručiti će podpisano „Gospodarsko društvo“ za svoje članove vrste takovih gnojiva, koja su prikladna za gnojenje vinograda, oranica — a osobito sjenokoša. Tko dakle želi, da mu se to pribavi, neka se prijavi osobno ili pismeno kod podpisanih predsjednika najkasnije do 10. oktobra t. g.

Gospodarsko društvo u Pazinu
dne 20. septembra 1900.

Dr. Kurelić.

Pripravnica za učiteljstva. Na četvrtoj stranici današnjega broja nači će naši čitatelji. „Oglas“ sl. ravnateljstva c. k. pripravnice za učiteljstva Kastvu. Na taj oglas upozorujemo sve prijatelje našega pučkoga školstva. Bez učitelja ne može se do svojih škola ni do narodnog napredka. Radi toga preporučamo našim rodoljubom širim Istre, da pošalju što više sposobnih mladića u c. k. pripravnicu za učiteljstva u Kastvu.

Producuje trčanske luke. U zadnjoj sjednici zastupštva grada Trsta bijaše zaključeno, da se prijašnji ugovor sa c. k. vladom, po kojem bi grad Trst imao dati vlasti predujem od 12 milijuna kruna za producijanje trčanske luke, promjeni u tom smislu, da bi grad Trst dao vlasti u rečenu svrhu samo jedan prinos od 1 milijuna kruna.

Iz drugih krajeva:

Dr. Lovro Vidrić. U Zagrebu preminuo je dne 19. t. mj. vrlo čestit hrvatski rodoljub i odlican odvjetnik g. dr. Lovro Vidrić, zapustiv mnogobrojnu težko učvlijenu obitelj — kojoj izričemo i naše sačeće!

Brojni prijatelji i štovatelji, znajući da će se tim ponajbolje odužiti miloj uspomeni velevriddnog pokojnika, podarile liepe svete družbi sv. Cirila i Metoda za Istru. Vriednom pokojniku vječni pokoj!

K dolasku Njeg. Veličanstva u Goricu. Kako smo većjavili, dolazi Njeg. Veličanstvo car i kralj Fran Josip I. dne 29. t. mj. u Goricu, i to povodom 400 godišnjice pripojenja Goričke-Gradiske k Austriji.

Javili smo također, da je politička oblast u Gorici zabranila svim slovenskim načelnikom prisustvovati svečanostim u Gorici sa slovenskim narodnim zastavama — jer bi to moglo uvrediti tankočutne žive goričkih talijanaša, suriana i židova. Kod svečanosti, koje će se vršiti kroz tri dana u Gorici neće dakle smjeti sudjelovati Slovenci svojom zastavom, onom zastavom, koja je narodnim obilježjem velike većine pučanstva one pokrajine.

Mi neznamo, što su radi te — recimo najblaže — neumjestne zabrane zaključeli Slovenci Goričke; hoće li sudjelovati kod svečanosti sa zastavama, ili bez njih, ili — nikako. To je u ostalom njihov posao i oni ne trebaju stalno ničijeg savjeta. Nu dok Slovencem brane, da izkažu svomu vladaru Iubav, poštovanje i odanost svojim zastavama, imadu s druge strane punu ruke posla, da očuvaju uzvišenu osobu Njeg. Veličanstva — od talijanskih zločinaca.

Politička oblast u Gorici i ravnateljstvo redarstva u Trstu radi već desetak dana gospodarstvenim naporom na austrijsko-talijanskoj granici, da zaprieti svaki eventualni dolazak talijanskih anarhisti u Goricu ili susjedna mesta. Na austrijsko-talijanskoj granici imade sve puno redarstvenih agenta, oružnika, stražara iz Trsta i južnog Tirola. Svi li izražuju, izpituju, pazi i straže, da se nebi kriomici koji zločinac iz Italije dovukao preko naše granice. Oružničtvu pojačano je silno, a finansijski stražari na granici imadu stroge naloge, da ne propuste preko granice sumljive osobe.

Iz Italije ne može se više preko naše granice onom lakoćom, kamo obično — van po željeznici, ali na pojedinim kolo-dvorih ovakvih granica pazi se strože na svakog putnika. Običnim putevima i slazam nemože se u Austriju ako se neima posve u redu sve potrebite spise, ili ako nije dočina osoba poznata.

U pogrančnom mjestu Medeo bijaše prošlih dana uapšen grof Guido Puppi, koji je šelao u onoj okolici. Kasnije bijaše puščen na slobodu, pošto se je doznao liko je.

Oružnici, redarstvenici i finansijski stražari pretražuju granicu te neputne viškog preko granice po strampaticam, šumam, livadama itd.

Te izvanredno stroge mjeru, da poduzimaju austrijske oblasti radi toga, što su im talijanske oblasti priobile, da su se uputili put granice tri najpogibeljnija anarhisti.

Austrijske oblasti u Primorju imadu doista težku zadaću i veliku odgovornost radi sigurnosti osobe Njeg. Veličanstva. Nu pošto su preduzele sve potrebite mjeru opreznosti, dade se očekivati, da talijanskim zločincem neće poći za rukom izvesti nikakvo zločinačko djelo.

U ostalom mi nebismo htjeli biti u koži onih koji su zvani i dužni paziti i bediti nad javnim redom i poreukoni u Gorici i u obale Primorju — jer se s jedne strane groze anarhisti — a s druge smjeju nesrećne slovenske zastave.

Bosansko hodočašće u Rim. Koncem ovoga mjeseca polazi bosansko hodočašće

s presvjelim vrhosanskim metropolitom dr. Josipom Stadlerom na čelu u Rim. U nedjelju dne 30. t. mj. prisjeti će hodočašnici iz Bosne u Zagreb, odakle će nakon kratka odmora vlakom na Rieku. U Zagrebu, pridružiti će se bosanskim hodočašnicima hodočašnicima iz Hrvatske, te će zajedno na Rieku.

Naše občinstvo u hrvatskom Primorju, izloženo Istri i kvarnerskih otoka upozorjujemo na ono hodočašće, jer mu se pruža liepa prilika, da posjeti Rim, da ovrši bogoljubno djelo i da se pokloni velikom papi sv. ocetu Lavu XIII.

Slavenski novinar biskupa Strossmayera. Slavenski novinari predali su prigodom biskupova jubileja ukusno vezanu spomenicu, u kojoj prvi list donosi posvećen, a na ostalim listovima na svakom je podpisano po jedna redakcija. Album posvećen je biskupu u poljskom jeziku ovim riječima: „Njegovoj Preuvišenošći, nojaste-nijemstvujećem svečaniku biskupu Josipu Strossmayeru čest i hvala! Živio biskup Strossmayer! Živio hrvatski narod na vieke! Tebi veliki biskupe, svi smo odani, Tebe najvrneće ljubimo i molimo Boga da doživiš dan oslobođenja naroda slavenskih. U ime naroda slavenskih monarkije austro-ugarske. Odma iza toga sledi list, na kojem je u spomen velikom slavenskom biskupu napisao nekotiko rieti častni, zasluzni borac i miljenik dr. Fr. Lad. Rieger. Rieger je napisao: „Jedinstvo literarnog jezika osnovalo je sjajan razvoj njemačke literature i umjetnosti, svjest narodnoga jedinstva, i jedinstvo raznili narječaja i plemena, koja se često međusobno nisu razumjela, osnovala je dapaće politiku snagu naroda njemačkoga. Nama Slavenima, premda smo jezikom u obje bliže, sudbina nije dala jedinstvo literarno i kulturno, ali da se medju nama nalaze ljudi, koji očito i nužno jedinstvo plemensko i jezično literarno dicit i drobiti nastoje, dapaće vide u tom čin, koji duševoj i moralno diže dobrobit naroda, neshvatljivo je i žalostno. — Fr. Lad. Rieger.“ U albumu su nadalje podpisane ove redakcije i ugledni muževi: Stanislav Stojalowski, Okunjevski, Danielak, Andrej Szponder, „Glos Naroda“ u Krakovu, Marko Car, urednik „Srpskoga Glasa“, „Slovenske Listy“, „Soča“, „Slovenka“, „Planinski Vestnik“, „Slovenski Narod“, „La Pensée Slave“, „Ljubljanski zvon“, „Slovenski Gospodar“, „Popotnik“, „Mir“, „Družba sv. Mohorja“, „Narodni Gospodar“, „Narodni Listy“, „Časopis Turistički“, „Lovéna“, „Hospodar Československy“, „Pozor“, „Vinočradské Listy“, „Listy cukrovnické“, „Remeslnicko-Zivnostenske listy“, „Bydžovské Listy“, „Stráž na Cidline“, „Labinsk Proudy“, „Národ a Škola“, „Česká Škola Městanská“, „Našinec“, „Svobodný Občan“, „Časopis pro průmysl chemický“, „Jířenka“, „Český Věčer“, „Učitelské Noviny“, „Ratičák“, „Přibramské listy“, „Jičínský Obzor“, „Plzeňské hospodářské noviny“, „Mlékářské Rozhledy“, „Ostravský Obzor“, „Nový Zivot“, „Hlas“, „Palaček“, „Slovenské Listy“, „Svetlo“, „Slowacké Noviny“, „Mladoboleslavské Listy“, „Obřádková Revue“, „Hlas z Hané“, „Naše Hlas“, „Ostravskopřívozské Noviny“, „Moravský H. spodák“, „Opavský Týdeník“, „Litovelké Noviny“, „Počáteční“, „Český Venkov“, „Nové Ilustrované Listy“, „Rokycanské Listy“, „Vlastník“, „Zlatá Praha“, „Časopis Českého lekárničstva“, „Pražské hospodářské Noviny“, „Beseda Lidu“, „Klatovské Listy“, „Čas“, „Hlas Národa“, „Tábor“, „Český Lloyd“, „Plzeňské Listy“, „Svět Zvířat“, „Krakovský“, „Náchodské Noviny“, „Stráž na kladském Pomezi“, „Slovanský Přehled“, „Jičínské Noviny“, „Hospodářské Rozhledy“, „Pivovarske Listy“, „Velehrad“, „Hlas z západné Moravy“, „Sberatel“.

Požar u riečkoj rasineriji petro-jele. Kako smo većjavili, porodiča se je 14. o. mj. u 9 sati u večer uslijed eksplozije benzina vatru u riečkoj rasineriji petro-jele. Izgorjelo je jedno 200 bačava benzina. Zahvaliti se imade svim riečkim

tvorničkim vratrogascima i osobito ravnatelju g. Milutinu Baraću, koji je junački i umno upravlja akciju spasavanja, što je vatra za dva sata lokalizvana. Tvornica neko vrijeme ne će raditi, da se uzmognu obaviti nužni popravci. Šteta se za sad još ne da proceniti, no drži se, da ona ne iznosi više od 12.000—15.000 for. Tvornica je, naravno osigurana.

Banknote od dvadeset kruna. Austrijski i ugarski službeni list donosi oglas obaju ministara financija glede izdanja novih banknota od 20 kruna. Te se banknote stavile 20. o. mj. u promet. One su manje formata, nego sadašnje banknote od deset forinti, a nisu plave, već crvene. Vredno je nadalje spomenuti, da je na njemačkoj strani teksta nizak u monarhiji. To nije bilo kod sadašnjih bankovnih i državnih banknota.

Šumske dražbe. Dne 6. oktobra obaviti će se kod zem. vlade u Zagrebu prodaja hrastovih, jasenovih, brestovih, bukovih i inih stabala u županjskoj, urbanijskoj, njemačkoj, morovičkoj i jaminskoj županiji. Procjenjena je vrednost cijele drvene gromade 2.518,195 kruna!

Državna podpora. Službeni list bečke vlade donosi u broju od 19. t. inj. carsku naredbu, kojom se na temelju §. 14. od dne 15. t. mj. dozvoljava državna podpora onim pokrajinam, koje su štetovale od elementarnih nevelja (povodanj. Luca itd.) 5 milijuna kruna. Od te svote odpada za štete od povodnja u Galiciji 2.750.000 kruna.

Baš kao kod nas. Sušački „N. L.“ ustao je proti talijanskom načinu pisanja hrvatskih imena na Rieci, te aplica na sve tamošnje zemljake, koji bud u trgovini bud u dopisivanju, bud na dučanskih tablaj, bud kod raznih podpisa rabe talijanski i či h mjesto hrvatskoga i č. Evo što kaže medju ostalim rečeni list o takvom pisanju:

Mojmučenje sa pisanjem svog prezimena na talijanski način izazivaču suočenju kod tudićnjinca, stramotu za nas, a prezir kod svojih zemljaka. Dakle dole sa i či h o m.

Dragi naši i či h i talijanski vi tiči. Tidje Vam je ovo, ranegatsko slovo Nije li gjehotu I za nas stramota, Da vas i či h a ima Ki volite njima? S i či h o m dakte dolje Za, nas i či h je bolje. Sve ovo dade se upraviti na mnoge naše suzemljake.

Pune tamnice. Iz Gradiške pišu trčanski listovi, da su tamošnje tamnice pune sumnjičivih osoba, koje poluvalaće oružnici i redarstvenici na austrijsko-talijanskoj granici. Isto taku su pune takovih osoba i tamnice u Gorici. Osobe, koje dolaze na našu stranu a neimaju potrebitih papira u redu, budu napušteni i u začver postavljene, dok se dokazuju da su i odakle su. I osobe bez zatimanja ili bez sredstava za život, koje doze preko talijanske medije u Austriju, budu napušteni i prestošane. Ta stratešta je u toliko opravdana. Sto se običito znade, da iz Italije k nam nedolazi ništa dobra.

Društvene:

Za Podružnicu Držbe Sv. C. i M. u Puli darovalo Beneš Fran 1 K. sabrao je u Premanturi kod tamošnjih rodoljuba Milivoj Ivesa K 13:50, darovala su slijedeća gg.: Ivan Semelić K 2:10, Mate Bogetić K 2. Bože Semelić K 1:20, Milivoj Ivesa K 1:20, Kazimir Mikovilović K 1, Ante Mikovilović K 1, A. Skoko —50, A. Skoko —40, A. Skoko —50, F. Mikovilović —50, Kata Misković —20, Ana Ivesa —20, Jela Mikovilović —20, Kata Slipčević —20, Mate Slipčević —40, Ante Slipčević —20, Bože Ivesa —20, Andrija Slipčević —20, Jure Pereša —20, Luka Ivesa —20, Maria Mikovilović —30, Ante Ivesa 50.

Zivili darovatelji i da Bog i druga naša sela i mesta sledila njihov primjer.

Glavna skupština pjevačko-titlačkog društva kod sv. Antona (Koparsčina) obdržava bilo u nedjelju dne 16. t. mj. Predsjednikom bilo je izabran ponovno tamošnji rodoljub i posjednik g. Mihovil Turk. Bilo sretno!

Glavna skupština „Djakačkog pri-pomoćnog društva u Pazinu“ obdržava se, kako najavljeno, dne 13. tek. mj. uz sudjelovanje članova iz Pazina i okolice.

Na predlog odbora bili su izabrani počastni članovi gg. Josip Juraj Strossmayer, vladika u Đakovu, Fran Kalister, veleposjednik u Trstu, kao dobroćinci, te Slavo Dragić, profesor u Zagrebu, kao revni sabiratelj prinosu društva.

Ukupni prinosi društva tečajeni mirene upravne godine iznašali su kruna 28.830-88.

Koncem godine iznašala je družvena imovina:

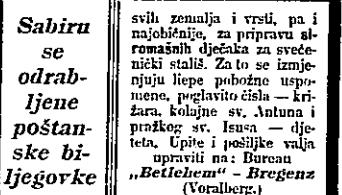
- a) zakladna . . . K 16.128 12
b) razpoloživa . . . 2.388-87

Ukupno . . . K 18.516-99

Podpore se podijelilo 81 djaku.

O družvenom djelovanju izdati će odobor posebno izvješće.

Toplo preporučamo rodoljubom da podupiru ovo velebitno društvo

Sve rodoljube uljedno molimo, neka zahtjevaju „Našu Slogu“ po svih kavanah i gostionicama koliko u Puli toliko izvan iste:

GLAVARSTVO OBĆINE PAZIN.

Br. 3047. Pazin, 14. septembra 1900.

Oglas natječaja.

Razpisuje se natječaj na sistemizirano mjesto občinskog nadredara u Pazinu uz godišnju plaću 900 (devetsto) kruna, izplativih iz občinske blagajne u mjesecnih posticipatnih obroci. Kod nastupa službe dobiva nadredar na porabu odjeće (službeno oltorij) u naravi, a slijedećih godina 100 kruna godišnjim za nabavu iste.

Molitljivi imati će dokazati, da su već bili namješteni i dobro vršili oružničku ili redarstvenu službu; imaju biti krije-kog zdravlja, muževne dobe, te poznavati hrvatski ili slovenski jezik u rječi i pismu a po mogućnosti i talijanski u rječi.

Molbe neku se šalju ovomu občinskomu glavarstvu do konca tekućeg mjeseca.

Občinski glavar:

Dr. Kurelić v. r.

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Metodijske žigice!
Dobivaju se kod
A. Žnidaršić, Via Sissano 9 u Puli
na debelo i drobno.

**LJUBLJANSKA
KREDITNA BANKA
U LJUBLJANI**
Spitalska ulica br. 2.

Spitalska ulica br. 2.</